

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЩО ВИВЧАЛИ АНГЛІЙСЬКУ

SPECIAL LEARNING OF SPANISH AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE FOR STUDENTS WHO LEARNT ENGLISH

У статті здійснено аналіз особливостей вивчення іспанської мови як другої іноземної для студентів, що вивчали англійську. Володіння англійською мовою в сучасному світі не є чимось неймовірним або дивним, у сучасному суспільстві цей феномен сприймається як факт. Тому більшість задумується про вивчення ще однієї, а можливо, і більше мов, адже швидкі технологічні та інноваційні перетворення, розширення міжнародних кордонів і відносин вимагають від сучасних фахівців знання цих іноземних мов. Сьогодні популярності набирає іспанська мова. Отже, володіння двома та більше іноземними мовами дає можливість розвитку на міжнародному рівні, у міжкультурній комунікації, розумінні й удосконаленості фахівця у своїй сфері діяльності. Досвід викладання другої мови свідчить про те, що процес оволодіння нею є багатоаспектним явищем, яке складається із взаємопов'язаних факторів (лінгвістичних, психологічних, соціокультурних, а також вікових та індивідуальних особливостей).

Іспанська є однією з найбільш поширених мов у світі та навіть є офіційною мовою ООН, визнана офіційною мовою в більш ніж 20 країнах світу. До того ж, іспанська дедалі більше наближається до мови міжнародного спілкування. Таким чином, престиж і значення іспанської мови у світовому масштабі постійно зростає. Вона має багату лексику та складну граматику, однак її можна вважати найпростішою мовою для вивчення після англійської.

Іспанську мову можна вивчати самостійно. Зараз для цього існує достатньо ресурсів: від старих, перевірених часом підручників, до сучасних інтернет-ресурсів, онлайн-курсів, фільмів і музики.

Викладачі вишів мають підготувати випускників належним чином, аби вони могли вільно використовувати другу іноземну мову не лише у повсякденному житті, а й у своїй професійній діяльності.

Ключові слова: особливості вивчення, друга іноземна мова, граматичні труднощі, феномен, мотивація.

The article deals with peculiarities of studying Spanish as a second foreign language for students who have studied English. Speaking English in today's environment is not something incredible or strange in modern society this phenomenon is seen as fact. Therefore, most think about learning one more and possibly more language. Because of the rapid technological and innovative transformations, expansion of international borders and relations require modern specialists of knowledge of these foreign languages. Today, Spanish is gaining popularity. Therefore, fluency in two or more foreign languages gives the opportunity to develop internationally, in intercultural communication, understanding and perfection of the specialist in his field of activity. The experience of teaching a second language indicates that the process of mastering a second language is a multifaceted phenomenon, consisting of interrelated factors (linguistic, psychological, socio-cultural, as well as age and individual characteristics). Spanish is one of the most common languages in the world. Spanish is even the official language of the United Nations and recognized in more than 20 countries. In addition, the Spanish language is increasingly approaching the language of international communication. Thus, the prestige and importance of Spanish in the world is constantly increasing. It has rich vocabulary and complex grammar, but it can be considered the easiest language to learn after English.

You can learn Spanish on your own. There are now plenty of resources for this: from old, time-tested textbooks, to online resources, online courses, movies and music.

The teachers should prepare students appropriately, who would be able to use a second foreign language not only in their daily lives but also in their professional activities.

Key words: special learning, second foreign language, grammatical difficulties, phenomenon, motivation.

УДК 372.8+811.111.7

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-2.28>

Мірошник С.О.,
старший викладач
кафедри іноземної філології
Національного авіаційного університету

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Володіння англійською мовою в сучасному світі не є чимось неймовірним або дивним, у сучасному суспільстві цей феномен сприймається як факт. Тому більшість задумується про вивчення ще однієї, а можливо, і більше мов, адже швидкі технологічні та інноваційні перетворення, розширення міжнародних кордонів і відносин вимагають від сучасних фахівців знання цих іноземних мов. Сьогодні популярності набирає іспанська мова. Отже, володіння двома та більше іноземними мовами дає можливість розвитку на міжнародному рівні, у міжкультурній комунікації, розумінні й удосконаленості фахівця у своїй сфері діяльності. Досвід викладання другої мови свідчить про те, що процес оволодіння нею є багатоаспектним

явищем, яке складається із взаємопов'язаних факторів (лінгвістичних, психологічних, соціокультурних, а також вікових та індивідуальних особливостей) [1, с. 40]. Викладачі вишів мають підготувати випускників належним чином, аби вони могли вільно використовувати другу іноземну мову не лише у повсякденному житті, а й у своїй професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Основні методики та сучасні підходи до вивчення іноземних мов відображені у працях як вітчизняних, так і зарубіжних учених [3–5].

Особливості викладання другої іноземної мови у вищих навчальних закладах досліджувалися в роботах А.О. Анісімової, М.В. Баришнікова, І.Л. Бім, Г.В. Давиденко, Б.А. Лапідуса,

Б.М. Маруневич, В.В. Сафонової, Н.С. Форкун, С.П. Шатілова.

Вивчення іноземної мови (після англійської) сьогодні є актуальним. Отже, правильний підхід і її викладання сприятиме людському прогресу у різних сферах діяльності.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що багато науковців приділяють увагу цій проблемі, особливості викладання іспанської мови потребують додаткового дослідження, ґрунтового аналізу та системного засвоєння.

Мета статті полягає у проведенні аналізу, обґрунтуванні та порівнянні особливостей при викладанні іспанської мови для студентів, які добре володіють англійською мовою.

Виклад основного матеріалу. Іспанська мова є однією з найбільш поширених мов у світі та навіть є офіційною мовою ООН, визнана офіційною мовою в більш ніж 20 країнах світу. До того ж, іспанська дедалі більше наближається до мови міжнародного спілкування. Таким чином, престиж і значення іспанської мови у світовому масштабі постійно зростає. Вона має багату лексику та складну граматику, однак її можна вважати найпростішою мовою для вивчення після англійської.

Як нами зазначалося раніше, головною особливістю викладання другої іноземної мови у виші є те, що при вивченні другої іноземної мови варто пам'ятати, що йдеться не стільки про «мову спеціальності», скільки про «мову професійної комунікації» [2, с. 132].

Багато студентів вважають вивчення іспанської мови досить простим, оскільки фонетика не дуже складна. Наприклад, голосних звуків всього п'ять, а не десять, як в інших мовах. Букви читаються так само, як і пишуться, кожній літері відповідає лише один звук. Проте, починаючи зі звуків, яких не існує в англійській фонетиці, вивчення іспанської мови стає не таким легким. Певних труднощів у вивченні іспанської мови завдають літери *ñ*, *b*, *v* та комбінації літер *rr*, *ll*, *ch*. Особливо незвичними для вимови є слова з літерним сполученням *rr*, такі як *perro*, *aburrido*. Літери *b* і *v* поділяють однакову фонему. В англійській мові є різниця між *b* і *v* у вимові. В іспанській мові така різниця також була, але з часом втратилася. Сьогодні існує мало регіонів, які продовжують розрізняти обидві букви, що є додатковими труднощами, оскільки студентам доводиться запам'ятовувати слова, щоб не робити орфографічних помилок.

Також труднощі викликає поділ іменників на роди. В англійській мові немає такого поділу, тому принцип розмежування предметів за родами є абсолютно новим для носіїв англійської, однак не здається незрозумілим для носіїв української. В українській мові існує поділ іменників на три роди: чоловічий, жіночий і середній. Проте немож-

ливо сказати, що в цьому аспекті вивчення іспанської мови для україномовних студентів є простішим, оскільки цей поділ цілком відрізняється. В іспанській мові є лише два роди: чоловічий і жіночий (*niño/niña*), і така різниця в поділі може повністю заплутати україномовного студента, адже роди в українській та іспанській мовах не збігаються. Наприклад, слово *лист* в українській мові є іменником чоловічого роду, тоді як в іспанській мові це іменник жіночого роду – *la carta*. При читанні та написанні роди іменників можна визначити за закінченням. До іменників чоловічого роду належать слова із закінченнями: *-o*; *-or*; *-aje*; *-an*; *-malpalta* (для інтернаціоналізмів, що походять із грецької мови). До іменників жіночого роду належать слова із закінченнями: *-a*; *-d*; *-z*; *-ción*; *-umbre*. Звісно, є і винятки – такі слова, як *mano*, *radio*, *foto*. Маючи закінчення чоловічого роду, вони насправді є іменниками жіночого роду. Також одним із важливих компонентів кожного речення є артиклі. За їх допомогою можна визначити рід іменника, однину чи множину. В іспанській мові є два типи артиклів – означений і неозначений. Вони змінюються відповідно до роду та числа іменників. Означений артикль чоловічого роду в однині – *el*, у множині – *los*, жіночого роду в однині – *la*, у множині – *las*. Неозначений артикль чоловічого роду в однині – *un*, у множині – *unos*, жіночого роду в однині – *una*, у множині – *unas*. Вони допомагають визначити рід іменника, незважаючи на закінчення. Закінчення в іспанській мові є дуже важливими при вивченні, оскільки узгоджуються з прикметниками в однині та множині.

Лексика іспанської мови може здатися легкою для студента, котрий вивчав англійську. Іноді зустрічаються слова, що написані або звучать однаково як в англійській, так і в іспанській мовах, саме цей феномен і полегшує їх використання. Крім того, дуже часто такі слова мають латинське походження, і їхнє значення можна знайти в англо-мовних словниках, що допомагає студенту краще розуміти технічні тексти та деякі лексичні аномалії та їх складності. З іншого боку, такий феномен може бути проблемою у процесі вивчення іспанської мови, оскільки при перекладі ці слова можуть мати зовсім інше значення [3 с. 40]. Наприклад, якщо україномовний студент, котрий обрав іспанську мову як другу іноземну, зустрине слово *компроміс*, він перекладе його як угода, *досягнута взаємними зусиллями*, тому що саме таке значення має слово *компроміс* в обох мовах. А іншому значенню цього слова, такому як *зобов'язання*, він не надасть значення, хоча саме так *компроміс* розуміється в іспанській мові.

Щодо граматичних часів, то слід звернути увагу на таке: в українській мові є лише три граматичні часи – теперішній, майбутній і минулий, тоді як в іспанській мові є сімнадцять часових форм.

Для україномовного студента це здається незрозумілим і заплутаним, але для україномовного студента, який володіє англійською мовою, процес вивчення іспанської мови є набагато простішим, адже в англійській мові існує шістнадцять граматичних часів. Така велика кількість граматичних часів створює власну мовну культуру, однак є однією з найбільших проблем при вивченні іспанської мови. Якщо в англійській мові неправильні дієслова мають лише три форми, то в іспанській мові у кожному часі є свій список неправильних дієслів.

Ще однією перепоною при вивченні іспанської мови є різниця між дієсловами *ser* та *estar*. При використанні їх легко сплутати, адже в англійській мові є лише одне дієслово *to be*. В українській мові також важко пояснити різницю між цими двома дієсловами. Тому від початківців, що лише почали вивчати іспанську мову, часто можна почути такі помилкові вирази, як *soy enfermo* замість *estoy enfermo*.

Якщо студент добре опанував англійську мову, то для нього не виникне ніяких проблем з умовним способом дієслова, який рідко використовується в англійській мові, але поширений серед іспанців. Умовний спосіб – вид способу дієслова, який за допомогою форм смислового дієслова виражає можливу, передбачувану, бажану, але не реальну дію або стан, а також суб'єктивне ставлення мовця до такої дії чи стану [4 с. 40].

Після опанування основної лексики та граматики з'являються додаткові труднощі, що заважають повністю розуміти та спілкуватися іспанською мовою. Наприклад, темп та інтонація іспанської мови. Обидві – англійська й українська мови – є злегка повільніші за темпом мовлення, ніж іспанська. Тому швидкий темп розмови та її мелодика, які так приваблюють студентів в іспанській, потребують додаткових зусиль. Велика кількість наголосів, що іноді не відповідають правилам, вимагає детального запам'ятовування.

Іспанська, як і будь-яка інша мова, має велике різноманіття прислів'їв і не поступається англійській мові в кількості ідіоматичних виразів. Іспанці використовують їх, майже не усвідомлюючи цього. Вивчаючи іспанську мову, студенти часто зіштовхуються з цією складністю. Те саме стосується приказок, жартів і саркастичних виразів.

Складною частиною вивчення іспанської мови також є перехід від формального мовлення до розмовного. Студенти не виключають зі свого мовлення непотрібні особові займенники, які іспанці майже не використовують, і складають довгі речення, тоді як деякі члени речення можна замінити займенниками об'єктного відмінка.

Іспанську мову можна вивчати самостійно. Зараз для цього існує достатньо ресурсів: від старих, перевірених часом підручників, до сучасних

інтернет-ресурсів, онлайн-курсів, фільмів і музики. Отже, основним і принциповим критерієм, за яким слід відбирати ресурси інтернету для використання під час навчання іспанської мови, є їхня доступність. Цей критерій полягає в можливості дістатися до матеріалів сайту без затримок. Оперативність доступу також передбачає наявність у межах самого інтернет-ресурсу посилань на споріднені матеріали інших порталів, сайтів, блогів.

Доступність ресурсу має значення лише за умови його стабільності. Практика користуванням інтернетом доводить, що постійними в ньому є лише ті ресурси, попит на які лишається стабільним і тривалим, адже значна частка ресурсів зникає через один-два роки свого існування у світовій мережі через втрату актуальності, низьку якість, ускладнений доступ, зниження відвідуваності тощо [5, с. 40].

Із критеріями оперативності доступу і стабільності пов'язаний критерій економічної доцільності. Велика частка усіх інтернет-ресурсів передбачає доступ до них лише за умови сплати певної грошової суми. На такі сайти варто звертати увагу, але платний доступ не завжди означає першокласний підбір навчальних матеріалів. Graves, книга, видана в Кембриджі, визначає два основні критерії, якими доцільно користуватися у процесі пошуку і відбору навчальних ресурсів з інтернету, по-перше, ефективність у досягненні кінцевої мети навчального процесу, по-друге, відповідність рівню знань іспанської мови студента. Тобто лінгвістична складова частина має відповідати інтересам того, хто навчається, та пробуджувати і стимулювати допитливість.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що особливості вивчення іспанської мови (після англійської) є, з одного боку, дуже цікавим, а з іншого – є ще дуже багато напрямів, які варто проаналізувати та навчитися застосовувати у викладанні іспанської мови.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Желуденко М.О., Сабітова А.П. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах : науково-методичний посібник. Київ, 2015. № 32. С. 40.
2. Мірошник С.О. Інноваційна педагогіка : збірник наукових праць. Одеса, 2019. № 13. С. 132.
3. Волкова Н.П. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2007. 616 с.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий керівник українського видання С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.; Полупанова Е. Інновації в вищому освітньому середовищі західних країн: організаційний рівень. *Alma Mater*. 2005. № 3. С. 35.
5. Зазуліна Л.В. Педагогічні проекти : науково-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Абетка – НОВА, 2006. 40 с.